

aanleiding zouden hebben kunnen geven, dat ik in mijn voormelde functie niet ben gecontinueerd ten einde ik in de gelegenheid zijn zoude mij daartegen te verdedigen, de waarheid en mijne onschuld aan de dag gebracht worden en ik niet gebukt blijve gaan onder ene fletisfure (onleesbaar) waarvoor ik gene oorzaken kan uitdenken en die dus alleen een gevolg van verkeerde informatie zijn kan.'

In november 1837 schreef de gouverneur aan de minister van Binnenlandse Zaken, dat hij Gerlings voor de vervulling van de functie van burgemeester als 'geheel ongeschikt beschouwde en als zodanig ook niet kan worden aanbevolen, aangezien Gerlings onder verdenking ligt van verregaande zedeloosheid. Hij zou alle achting of eerbied bij zijn geadministreerden hebben verloren en zich nimmer in het openbaar durven te vertonen.'

Hij schreef eveneens dat de ambachtsheer, die veel invloed had, 'reeds voorlang' had geklaagd over het gedrag van Gerlings. De gouverneur drong er op aan om in het antwoord aan Gerlings niet de redenen te vermelden, aangezien hij bang was dat Gerlings dan misschien er op terug zou komen en zijn misdragingen met name genoemd wilde zien om zo 'een actie voor de rechter te provoceren'. Hij bevestigde nogmaals: 'onzedelijk is de man, zijne echtgenote verliet hem al spoedig, terwijl de vele omstandigheden tegen hem pleiten.'

Op 19 januari 1838 ontving Gerlings bericht van de minister van Binnenlandse Zaken, dat de beslissing op 'zeer voldoende redenen gegrond was, tot mededeling of uitlegging men zich niet gehouden achtte.' Inmiddels was in Heemstede en Bennebroek al een nieuwe burgemeester benoemd.

Willem Hendrik Gerlings bereidde zich in 1837 voor om Bennebroek na deze teleurstellende ervaring voorgoed te verlaten. Hij gaf zijn vrouw in januari 1837 een volmacht waarmee zij handelingsbekwaam werd, zodat zij zelf over haar goederen kon beschikken.²³ Zij woonde inmiddels weer in Gelderland in de nabijheid van haar dochter uit haar eerste huwelijk. Hij gaf tevens zijn broer Cornelis Gerlings en diens zoon Cornelis Gerlings jr., die beiden in Haarlem notaris waren, een volmacht om zijn zaken waar te nemen.²⁴ Willem Hendrik Gerlings vertrok naar Leerdam. In oktober 1843 verkocht hij zijn hofsteden Middendorp en Duinzicht aan zijn broer Cornelis voor f 17.350.²⁵ Hij overleed kinderloos op 17 november 1844 te Gorinchem. Zijn vrouw overleed in 1850 in Velp.

J. van Lith (1789-1862)

burgemeester van Bennebroek 1838-1853

Als opvolger van Gerlings in Bennebroek benoemde koning Willem I Jan van Lith. Eind december 1811 stond Jan van Lith, hij was 22 jaar, als jongste kandidaat op de lijst voor een post van 'maire', adjunct-maire en municipale raad (gemeenteraadslid). De helft van de 24 kandidaten was tussen de 40 en 60 jaar.²⁶ Hij huwde de dochter van Jan van Alkemade, die schout en schepen was geweest, en vestigde zich in dat jaar in Bennebroek. Pas in 1837 werd hij raadslid en wethouder van Bennebroek. Bij Koninklijk Besluit van 13 januari 1838 werd hij tot burgemeester benoemd.

AFKOMST

Jan van Lith zag op 3 april 1789 het levenslicht in Uitgeest. Zijn vader, die eveneens Jan heette, was molenmaker en timmerman en bekleedde van 1799 tot 1817 tevens het burgemeesterschap van Uitgeest.²⁷ Jan werd evenals zijn vader timmerman en vestigde zich na zijn huwelijk te Bennebroek. Hij had zeven broers en zusters. Een oudere broer Anthonie van Lith werd in 1838 te Uitgeest tot burgemeester benoemd.²⁸

Jan trouwde met Maria Catharina van Alkemade, die in 1790 in Bennebroek geboren was. Zij kregen in de periode 1812-1830 elf dochters en twee zoons. Eén dochtertje werd doodgeboren en vier kinderen stierven als baby of peuter. In 1847 stierf zijn dochter Anna Maria toen zij 24 jaar oud was.²⁹ In 1850 overleed zijn vrouw Maria Catharina van Alkemade.

BEZITTINGEN

Jan van Lith was een welgestelde burger. Hij behoorde tot de hoogstaangeslagenen op de lijst van belastingbetalers in Bennebroek.³⁰ Hij bezat in 1851 naast de hofstede Bosch en Berg, nog vier huizen aan de Bennebroekerlaan en acht huizen, waarvan één met een timmerwinkel

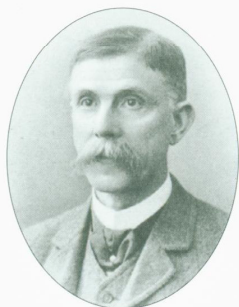
Jan van Lith, burgemeester van Bennebroek en meestertimmerman, woonde aan de Reek. Hij had hier tevens zijn timmermanswinkel. In de loop der jaren kocht hij vele huizen aan de Reek en de Bennebroekerlaan.

D.E. van Lennep werd in 1916 benoemd tot lid van het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland.

In 1910 werd Van Lennep gekozen tot lid van Provinciale Staten van Noord-Holland. Zes jaar later werd D.E. van Lennep lid van het college van Gedeputeerde Staten, het dagelijks bestuur van de provincie, en legde hij het burgemeestersambt neer. In 1928 gaf hij zijn functie van gedeputeerde op, maar bleef tot 1933 lid van Provinciale Staten. Op 9 juli 1934 overleed hij in zijn huis Kennemerduin op 69-jarige leeftijd.

In 1891 kreeg Bennebroek weer een eigen burgemeester: Pieter Nicolaas van Doorninck. Hij was burgemeester van 1891-1902. (foto Iconografisch Bureau 's-Gravenhage)

AFKOMST

P.N. van Doorninck (1849-1915)

burgemeester van Bennebroek 1891-1902

In 1891 kreeg Bennebroek een eigen burgemeester, zodat de gemeente niet langer een aanhangsel van Heemstede was, 'hetgeen gedurende vele jaren zeer ten nadele van Bennebroek is geweest'.⁶²

De Kroon benoemde Pieter Nicolaas van Doorninck. Hij stond als eerste op de lijst van de Commissaris van de Koningin. De Commissaris schreef aan de minister van Binnenlandse Zaken, dat er geen sollicitanten waren uit de gemeente Bennebroek. De twee grote en invloedrijke grondeigenaren die wel in aanmerking kwamen, Baron A.J.E. van Ittersum, die wethouder was, en mr. D.A. Willink, hadden geen belangstelling voor de functie⁶³.

Pieter Nicolaas van Doorninck was op 24 september 1849 te Utrecht geboren. Hij was de zoon van Damiaan Joan Doorninck (1816-1858) en van jkvw. Quirina Catharina Rendorp (1819-1906). Zijn vader was eerste luitenant der cavalerie en overleed toen Pieter acht jaar oud was. Zijn grootvader jhr. mr. Pieter Rendorp (1785-1835) was raad van Haarlem geweest en lid van het hooggerechtshof in Batavia. Van zijn 20ste tot zijn 30ste werkte Pieter van Doorninck in Nederlands Indië als ambtenaar bij het binnenlands bestuur. Om gezondheidsredenen keerde hij terug naar Nederland. In 1885 stond hij als eerste op de nominatie voor het burgemeesterschap van Zandvoort en werd benoemd. Om persoonlijke redenen vroeg hij in 1889 eervol ontslag.

In 1891 solliciteerde hij naar het burgemeesterschap van Bennebroek. Hij stond algemeen bekend als een bekwaam bestuurder. Het ministerie van Koloniën schreef als enig minpunt over hem dat hij niet veel tact

bezat om met de inboorlingen in Nederlands Indië om te gaan.⁶⁴ De Commissaris vroeg zich af wat voor waarde hij aan deze uitspraak moest hechten en vond dat als deze informatie klopte, dit geen bezwaar zou zijn voor het vervullen van een burgemeestersfunctie in Nederland. Een aantal maanden voor zijn benoeming tot burgemeester van Bennebroek huwde Pieter Nicolaas van Doorninck jkvw. Emmerentia Johanna Paulina Repelaer. In 1892 werd hun dochter en drie jaar later hun zoon geboren. De burgemeester kocht in Bennebroek een villa op de hoek van de Duinlaan en de Bennebroekerlaan.⁶⁵ Een van de eerste wensen van de nieuwe burgemeester was een raadhuis voor Bennebroek. De gemeenteraad vergaderde in een kamer die naast de school lag. De school had de ruimte nodig en wilde de kamer bij de school trekken. Van Doorninck stelde voor om voor het nieuwe raadhuis grond van zijn moeder te kopen aan de Rijksstraatweg. Aanvankelijk werd het voorstel afgestemd, maar een jaar later ging de raad toch akkoord. In 1894 kon het raadhuis in gebruik worden genomen.

Ook beschreef de burgemeester in 1892 het oud-archief van de ambachtsheerlijkheid en de gemeente Bennebroek, dat voor een deel op het Huis te Bennebroek lag.

KATHOLIEK BENNEBROEK

In de ambtsperiode van Van Doorninck veranderde er veel voor de katholieke inwoners van Bennebroek. Vrijwel gelijktijdig bouwde men een nonnenklooster, een kerk en lagere scholen. In 1894 kwam de rooms-katholieke kerk gereed. Voorheen gingen de katholieke inwoners van Bennebroek in Vogelenzang ter kerke. Een jaar later kwam het St. Luciaklooster gereed en opende de zuster van de Sacré-Coeur hier een rooms-katholiek pensionaat voor meisjes. In 1896 kreeg Bennebroek een eigen parochie die St. Joseph heet. Vrij kort daarna werd een katholieke jongensschool en een meisjesschool voor lager onderwijs gebouwd.⁶⁶

DE VAN VERSCHUER- BRANTSTICHTING

Bennebroek telde in 1892 1020 inwoners. Er waren twee inwoners in Bennebroek die rijker waren dan Pieter van Doorninck en meer belasting betaalden, namelijk de weduwe Willink en baron van Ittersum. In 1900 stapte het rijke echtpaar Van Verschuier-Brant naar de notaris om de Van Verschuier-Brantstichting op te richten in Bennebroek. De stichting had tot doel hulpbehoevenden (bejaarden) huisvesting of financiële steun of beide te verlenen. Op de Dageraad werden hiervoor tien huisjes gebouwd, die door de eerste bewoners in 1901 bewoond konden worden. Het echtpaar heeft de voltooiing van het project niet meer meegemaakt, beiden zijn begin 1901 overleden.⁶⁷

Burgemeester De Wit (rechts) ontving samen met de Commissaris van de Koningin R. de Wit (links) koningin Juliana bij de opening van paviljoen Duinoord op Vogelenzang in 1978.
(foto collectie gemeente Bennebroek)

gezicht van Bennebroek veranderde niet alleen door de woningbouw. De karakteristieke ijzeren rolbrug met houten planken over de Ringvaart bij de Haarlemmermeer uit 1852 werd vervangen door een hydraulische klapbrug. De Centenbrug over de Leidsevaart werd in 1981 vervangen door een moderne, brede brug. Voorts kwam de nieuwe brandweerkazerne aan het Wilhelminaplein gereed en werd de nieuwe rooms-katholieke huishoudschool St. Lucia gebouwd. Ook het postkantoor werd gerenoveerd.

Tijdens zijn burgemeesterschap vond echter ook afbraak plaats, door een actieve pyromaan die een woonboot, het gemeentehuis en in 1981 de gereformeerde kerk aan de Rijksstraatweg in brand stak. Aan het begin van zijn ambtsperiode bereikte de gemeente zijn hoogste inwoneraantal (5792). Bij zijn vertrek in 1983 was het aantal inwoners licht gedaald (5766).¹⁰³ Deze tendens zou zich in de jaren daarna voortzetten.

Onder leiding van burgemeester De Wit vierde Bennebroek in 1978 zijn 325-jarig bestaan.

EINDE BURGEMEESTERSCHAP

In augustus 1983 nam hij afscheid van Bennebroek en werd hij burgemeester van de Brabantse gemeente Best. In 1990 volgde zijn benoeming tot burgemeester van Soest.

Opening van de tentoonstelling ter ere van het 100-jarig bestaan van de ANWB door burgemeester De Wit in het raadhuis van Bennebroek. De burgemeester had zich voor deze gelegenheid een speciaal kostuum aangetrokken.

O.R. van den Bosch, burgemeester van Heemstede 1979-1993
(foto collectie gemeente Heemstede)

jhr. mr. O. R. van den Bosch (1928-)

burgemeester van Heemstede 1979-1993

AFKOMST

Oscar Rudolf van den Bosch werd geboren te Leersum op 22 juni 1928. Hij was het derde en jongste kind van Hendrik van den Bosch (1881-1953) en barones Cornélie Henriëtte Taets van Amerongen (1889-1987). Oscar van den Bosch kwam uit een familie van burgemeesters: zijn vader was burgemeester van Amerongen en Leersum, zijn overgrootvader Hendrik van den Bosch (1812-1882) burgemeester van De Bildt en zijn grootvader Jan Karel Taets van Amerongen (1852-1922) burgemeester van Renswoude. Na zijn rechtenstudie te Utrecht werd hij jurist bij een verzekeringsmaatschappij. Na 2½ jaar stapte hij over van het bedrijfsleven naar de provinciale overheid, als plaatsvervangend kabinetschef van de Commissaris van de Koningin. In 1963 werd hij benoemd tot burgemeester van Amerongen en in mei 1979 geïnstalleerd als burgemeester van Heemstede. Hij was 51 jaar bij zijn benoeming te Heemstede. Van den Bosch was lid van het CDA, in tegenstelling tot zijn voorgangers, die allen lid waren van de VVD. In 1960 trouwde hij met jkvw. Julie Agathe Feith. Zij kregen een dochter en twee zoons.

Bij de aanvang van zijn burgemeestersambt werd hem gevraagd openheid en openbaarheid van bestuur te bevorderen en inspraakprocedures en inspraakmogelijkheden te verbeteren. In 1979 werd hiervoor een afdeling voorlichting van de gemeente Heemstede in het leven geroepen.

GEREALISEERDE BOUWPLANNEN

Tijdens zijn ambtsperiode werden diverse bestemmingsplannen zoals Merlenhoven met 500 woningen, het Blekervaatgebied tussen de Blekersvaartweg en de Burgemeester van Lennepweg, het Prinseneiland en Groenenhoven gerealiseerd. De Indische wijk werd gerenoveerd. In 1983 werd het vernieuwde sportcomplex 'Groenendaal' in gebruik genomen. Behalve de zwembaden maakten een sporthal en een fitnessruimte deel uit van het complex. Tijdens de ambtsperiode van burgemeester Van Den Bosch speelde de kwestie rond de villa Eikenrode aan de Herenweg. De villa zou gesloopt worden voor de bouw van een luxe appartementcomplex. De Mobile Eenheid moest de villa ontruimen, omdat die door krakers was bezet. Na de ontruiming hebben onbekenden de villa in brand gestoken. Over dit laatste was de burgemeester niet rouwig. Hij vond het toch een kitscherige, Hitchcock-achtige villa. Overigens had de heer Van den Bosch in principe sympathie voor verzet. Als burgemeester was het echter wel zijn taak om voor de handhaving van de openbare orde te zorgen.